

Semblança de Montserrat Lujol

Tractant-se d'una vilatana de qui es compleix enguany [1997] el centenari del naixement, la meua mare seria una desconeguda per a quasi totes les generacions actuals de Molins de Rei; mes com que va viure arran dels noranta-un anys, encara hi ha gent gran, a la població, que la recorda. La llar on va néixer era molt arrelada a la Vila. Els seus pares, persones senzilles però d'una bondat i qualitat humanes exquisides, van educar els fills dintre un ambient cristià i dreturer. Gent entregada a la família, al treball, a la Parròquia; i els seus ocis eren per a participar en les activitats de la Joventut Catòlica, centre recreatiu i de formació, llavors en plena vida. El seu pare i el germà Albert n'eren membres actius; ella havia participat a l'Orfeó Pàtria, secció de la dita entitat, com a cantaire i solista. Començà a escriure molt jove; tant, que l'any 1918, en un poema, el seu pare -que era també un lletraferit- comenta aquesta afició de la filla. Els seus estudis eren primaris, cursats al Col·legi de les Germanes de la Doctrina Cristiana, de la localitat, amb el sistema bastant elemental de principis de segle. Gràcies a Déu la seva intel·ligència natural era ben clara i l'exercí tota la vida, per no dir que, amb els anys, encara l'anà madurant, augmentant-la per la molta atenció que posava a tot el que la rodejava. Els fets que succeïen al seu entorn sempre l'alliçonaven. Era una persona que aprofitava totes les experiències que el curs de la vida posa a l'abast, per mínimes que siguin.

Posseïa una sensibilitat extraordinària i, sense proposar-s'ho, aquests sentiments els transformava en vers; així és que, de qualsevol esdeveniment, tant que fos festiu com trist, en feia un poema. Per aquest motiu ha glossat infinitat de fets de tot ordre: familiars, populars, ecològics, penosos i fins catastròfics, com per exemple les riuades a la Vila i, sobretot, la guerra.

Es maridà aviat, vint-i-un anys, i seguidament vingueren sis fills: tres noies primer i tres nois després. Portà la nostra criança i formació amb una cura i un ordre extraordinaris, puix que aquestes eren sempre -en tot- les seves directrius; però no, per això, pogué deslliurar-se de les angoixes naturals d'una mare de família com són malalties i xacres algunes ben greus, de la seva nombrosa fillada. Durant uns anys d'aquesta intensa etapa de treball, va viure molt delicada de salut; mes, com que era tan voluntariosa, lluitava amb ella mateixa per dur a terme les seves obligacions, amb esperit de superació. No suportava les formes barroeres en cap classe de treball i, sense molestar ni ofendre, sempre cercava la perfecció en aquells de qui ella tenia cura. Com que sentia la inquietud d'escriure, s'afanyava a complir

per tal que li quedés un temps lliure a poder-s'hi dedicar. M'havia dit, passats ja els anys, que aquella estona la considerava seva perquè se l'havia guanyada. Li agradava llegir i, al diari, cada dia hi donava una repassada; però, en els últims anys que va viure, deia que aquest l'afligia, puix s'hi veia més de negatiu que de positiu...

Havia col·laborat intensament en obres benèfiques parroquials com també de signe social de la Vila, i pel seu compte en altres, que quedaven en l'anonimat. La indigència i la manca de mitjans en els febles l'anguniejava, i maldava per remeiar tot el que podia estar a la seva mà, es tractés de qui es tractés. En diferents poemes expressa aquests sentiments.

Ja a la seva edat madura, i sempre amb l'intent d'ordenar i treure partit de les coses més insignificants, confeccionà un seguit d'objectes amb botons que anaven quedant recollits i que ja mai tornarien a servir per a res. En va fer collarets, quadres, fermalls, revestir gerres, etc. Persones que la coneixien i fins les merceries del poble, n'hi oferien algun racó que guardaven. Amb el seu esperit creatiu va fer flors de punta de coixí i de ganxet, de pell de ceba, de corda, de mitges de niló, de cinta de palla de moresc i fins d'encenalls. Això sense parlar de l'època en què renaixé la filoja, que no parava de confeccionar i crear noves formes d'adornament en complements femenins: bufandes, xals, mantellines, colls, etc.

També provà de pintar quadres amb pintura industrial i sense cap estudi. Com que apreciava la Vila, havia compost infinitats de poemes sobre llocs determinats o ja desapareguts, com també al Patró i a la Fira. Té auques festives i il·lustrades sobre aquesta, l'aplec de Santa Creu, la Missió, a una avaria greu en la conducció d'aigües...

A la Festa Major de l'any 1960 pronuncià el tercer pregó i, l'any 1977, l'Ajuntament li concedí la Medalla de Plata del municipi per les moltes aportacions que havia fet a la cultura local. Va ser guardonada diferents vegades en certàmens locals i també forans, com Corbera de Llobregat, Esplugues de Llobregat, Sant Gervasi, repetides vegades a la Fraternitat Cristiana de Malalts i altres.

Fou molt benvolguda i respectada per tota la família i més encara pel cúmul de qualitats que posseïa, ja que cada consell o opinió era com d'un mestratge de vida. Li agradava reunir-la i agrair a Déu que, durant la llarga existència, l'hagués deslliurada de veure la mort de cap dels seus descendents (van ser sis fills, disset néts, tretze besnéts, i els consegüents consorts). Cosa ben natural en ella, una dona que tant estimava i havia lluitat pel bé de tots els seus.

MARIA CANALS I PUJOL
15 de maig de 1997